



ה'אליזר'ך

עלון לשבת קודש

דברי מחשבה והלכה, ומהנעשה בבתי הכנסת

להצלחה ולשמירה על ח"ילנו במלחמה להחזרת החטופים בריאים ושלמים ולרפואת הפצועים

נושא השבוע: חג פורים

ההפטר: "ויאמר שמואל" (שמואל א, טו)

ז' אדר תשפ"ה 1567 (שנה ל')

פרשת תצוה-שבת זכור



"ועשית בגדי קודש לאהרן ואזניך לכבוד ולתפארת.. ועשו

את בגדי אהרן לקדשו" (כז, ב-ג) מתחילה – לכבוד ולתפארת ולבסוף לקדושה. לומר שלבוש יכול להיות גם לכבוד ולתפארת וגם לקדושה, הכל תלוי באופי המלבוש ובכוונה המסתתרת בלבישתו (תורת הפרשה). גם בפורים נוהגים להתחפש ולהחליף תלבושת, וצריך לבחור תחפושת שתהיה לכבוד ולתפארת וגם תביא קדושה. ולכן אין להתחפש בתחפושות מפחידות או בכאלו הנוגדות את רוח היהדות. בפרט שהמנהג להתחפש אין לו מקור בש"ס ובמדרשים ולכן אין מצוה להדר בתלבושות שאין רוח חכמים נוחה מהן.

מעשה שהיה



בזכות מנהג אכילת אוזני המן...

הגיעו ימי חודש אדר שמרבים בהם שמחה, אבל שני החברים שהתיישבו על כרי הדשא שבחצר הקמפוס הענק באוניברסיטה הנכרית של קליפורניה, לא ידעו כלום מן הלוח השנה היהודי, כגויים גמורים נהגו בימים אלו כבשגרת 'פברואר' רגילה...האחד, סטודנט בגיל 22 הוציא ברוב חשיבות מתוך תיק הג'יימס-בונד היוקרתי שקית מרשרשת עם עוגיות מיוחדות!...הא לך! הפתיע את חברו בחיוך צופן סוד, כשהוא מגיש לו עוגייה גדולה וטרייה בצורת משולש, דע לך, שזמן רב מחכים אנו במשפחתנו לימים אלו שבשנה, ולאחר שטעם אמר הסבר לי, מהו הסיפור של עוגיות אלו, ומדוע שונות הן בצורתן משאר העוגיות העגלגלות? – אינני יודע... אבל מנהג של דורות הוא במשפחתנו. בכל שנה בתקופה זו אופה אמא שלי את העוגיות המיוחדות הללו, כפי שראתה היא אצל אמא שלה... פעמים רבות שאלנו אותה לפרש מנהג מוזר זה, אך גם היא עצמה לא ידעה לענות ואמרה: וכי מה זה משנה למה? העיקר שזה טעים ומיוחד! לסבתא שלנו היה כנראה טעם אנן עדין והיא הורישת לנו 'מנהג נאה' של עוגיות חמימות בימי 'פברואר-מרץ' הקרים... לנו לא נותר אלא ליהנות מן ה'מזונות' המיוחדים שבמשפחתנו. החבר שהקשיב היטב לכל הסיפור של העוגיות, ואמר, לדעתי צריכה להיות כאן סיבה מעניינת, כדאי לחקור ולברר את העניין... גם אני חשבתי כמך, אבל ככל ששאלתי את אמי וחקרתי בדבר, לא העליתי דבר, ואולי זהו מנהג יהודי עתיק, מה פתאום, מה לנו וליהודים? אנו מתגוררים כבר שנים באמריקה הגדולה, ואין לנו שום קשר לא ליהדות ולא ליהודים! ובכלל, מה קשורה עוגיה עם יהדות? יהודים מתפללים, לומדים, חובשים כיפה, אבל מה להם ולעוגיות?! התמיהה והפליאה נשארו תלויות באוויר כחידה סתומה, אך לאור שאלותיו של חברו בנידון הוא החליט שאכן כדאי לנסות לברר את שורש העניין. באחד הימים הוא ניגש למכר יהודי שהתגורר קרוב לביתו, ושאלו במפגיע אם ידוע לו אולי על 'מנהג עוגיות' יהודי, 'מנהג עוגיות' תמה הלה, מה זה? הנה זה! – שלף מתיקו עוגייה משולשת, ידוע לך אולי מה זה? בודאי! צהלו פניו של המכר, הלא זוהי 'אוזן המן'! אוזן המה? – תמה ולא הבין. אוזן המן? זה קשור אולי עם ה'מן' שאכלו היהודים במדבר? לא! זהו ה'מן' הרשע ממגילת אסתר, שמצת עליו אולי, בטח ששמעתי! הנהן בראשו. זהו אכן מנהג יהודי עתיק,

ע"פ "אור החיים" אופק תל אביב * לא לעיין בזמן תפילה * שקיעה 5:44-5:48 * סוף זמן ק"ש 8:15-8:20

יציאת שבת: 6:56

יציאת שבת: 6:15

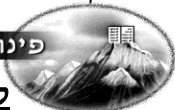
כניסת שבת: 5:24

לאפות לכבוד חג הפורים 'אוזני המן' להרבות בשמחת היום. וכבר נאמרו בהם טעמים רבים, הן על סיבת צורתם המשולשת, והן על שנקראים בשם 'אוזן', והן בסיבת 'הטמנת' השוקולד או הפרג בהסתר בתוך הכיסונים פנימה... הוא נסער מאוד לגלות שאכן יש 'משמעות' למנהג הזה, ואין מדובר כאן בעוגייה משולשת סתמית ושאל את אימו: יתכן אולי שהסבתא שלנו היתה יהודייה? יתכן! אבל מה זה משנה? ומדוע אתה כל כך נסער? לא תאמיני! היום הצלחתי לגלות את צופן הסוד של העוגייה המשולשת! ומהו אותו סוד? הסתקרנה האם, שזהו מנהג יהודי עתיק! העוגייה הזו נקראת 'אוזן המן'! על שמו של המן הרשע ממגילת אסתר, שבימים אלו של פברואר-מרץ חל החודש היהודי הלא הוא 'חודש אדר' שבו מרבית היהודים בשמחה לכבוד חג הפורים, ולזכר נס ההצלה של העם היהודי מגזירתו הקשה של המן הרשע, מכינים הם את 'אוזני המן' הללו. מעניין מאוד! אמא שלי לא סיפרה לי זאת מעולם! תמיד ידעתי שהסבא שלי, אבא של אמי, היה 'שוחט' בעיירה הקטנה שבהונגריה של לפני המלחמה, וגם היה עורך 'ברית מילה' לתינוקות של היהודים שם... אמי גם סיפרה לי על אביו, הסבא שלה, שהיה רב מוסמך באותה עיירה! אבל אמי עצמה התנהגה כאן באמריקה כגויה לכל דבר וענין, נולדתי כמו גויה, וכל חיי היו כשל גויים... ולא עלה בדעתי שמנהג העוגיות המשולשות שייך וקשור ליהדות. הוא היה נסער עד עמקי נשמתו, פתאום נודע לו בגיל עשרים ושתיים שהינו יהודי! הניצוץ היהודי שבעומק נשמתו נדלק, הידיעה המסעירה הזו לא נתנה לו מנוח, נפשו נכספה לדעת ולהכיר מה זה יהודי? ומה זו יהדות? בתחילה הוא החל 'לנבור' בספרי יהדות שונים, וכשראה שאינו מבין שם הרבה, ביקש את עזרתו של המכר היהודי, שהפנה אותו אל המקומות הנכונים, ובתוך תקופה קצרה מצא את עצמו בישיבה מיוחדת לבעלי תשובה! וחש כמי שנולד מחדש ונעשה כבריה חדשה! עד מהרה עלה ונתעלה במעלות התורה והיראה, ולאחר כמה שנים טובות של עסק התורה ויגיעתה, זכה להקים בית נאמן בישראל לשם ולתפארת! ולהעמיד דורות ישרים מבורכים, ועל שכיוצא בזה אמרו חכמינו ז"ל (פסחים סו.) "הנח להם לישראל, אם אינם נביאים הן, בני נביאים הן", וכל מנהגיהם מקורם ושורשם גבוה ונעלה כידוע, מנהגים מלאים צפונות של תורה ויראת שמים, וחס ושלום לזלזל בשום מנהג שנהגו ישראל קודש!

(דירשו)

הלכות חג פורים

פינת ההלכה



קריאת המגילה א. הכל חייבים בקריאת מגילה, גברים ונשים ומנהג טוב להביא גם את הקטנים והקטנות מגיל חינוך (ש"ע סי' תרפ"ט ס"א, משנ"צ ס"א). [שמוסגלים לשבת ולשמוע מגילה ולא להפריע ולהרעיש!] (תורת מועדים סי' ה ס"א), וגם עיוור ואילם צריכים לשמוע (חז"ע עמ' נו).
 ב. זמן הקריאה הינו בלילה וביום. בלילה - מצאת הכוכבים עד עלות השחר, וביום זמנה - מנץ החמה ועד השקיעה, ואם קרא מעמוד השחר בדיעבד יצא (ש"ע סי' תרפ"ט ס"א, משנ"צ ס"ק א-ד).
 ג. הקורא את המגילה מתוך קלף מברך לפניו שלוש ברכות: "על מקרא מגילה", "שעשה ניסים" ו"שהחיינו" [ביום לא מברך "שהחיינו"] (ש"ע סי' תל"ג ס"א). גם כשחוזר לקרוא לנשים מברך את כל הברכות אע"פ שכבר ברך כשקרא לעצמו (חז"ע פורים עמ' פט, ילקו"י פורים (תש"ג) עמ' תכה-תכט).
 אם יש "מנין" מברך בסיום הקריאה "הרב את ריבנו" [מנין הכוונה 10 גברים או 10 נשים ואפשר לסמוך על צרף של 10 גדולים וקטנים וקטנות שהגיעו לחינוך (חז"ע עמ' ס) ואם אין לא יברך (ש"ע פ"ט והרמ"א, חז"ע עמ' פט-סא), אין לדבר בזמן הקריאה עד אחרי הברכה האחרונה (ס"ע עמ' פ).
 ד. המברך והשומעים צריכים לכוון בברכת "שהחיינו" של המגילה על כל המצוות של מחר [משלוח מנות, סעודת פורים וכו'] (סי' תל"ג משנ"צ ס"ק א), וכן לצאת ידי חובה בקריאה (ש"ע סי' תל"ג ס"ד).
 ה. אסור לאכול קודם קריאת המגילה בלילה וביום [ולכן תזהרנה הנשים שלא לאכול עד שתשמענה קריאת המגילה] (ס"ד דהרמ"א) מ"מ מותר לאכול עד כביצה (54 גר') פת או עוגה, ולאכול פירות ושתייה ושאר תבשילים שאינם מחמשת מיני דגן וכו' אפילו יותר מכביצה, והמחמיר שלא לטעום כלום תבוא עליו ברכה (ילקו"י ח"ה עמ' עז).
 אם ביקש מחברו שיזכיר לו לשמוע קריאת מגילה מותר לו לאכול כרגיל (חז"ע עמ' כה) כמו כן נשים יכולות למנות את בעליהם שיזכירו להם ואז יכולות לאכול כרגיל (נעט גבראל פורים פ"ג ס"ג, ס"ד).

ו. צריך לשמוע את קריאת המגילה מפי אדם שקורא מתוך מגילת קלף, וכששומע את הקריאה רצוי שתהיה לפניו מגילה כשרה (קלף), ואם אין ידו משגת אז אפשר במגילה שאינה כשרה (דפוס) כדי שיוכל לעקוב אחרי מה ששומע (עיין חז"ע עמ' עט).
 ז. צריך להקפיד לשמוע כל מילה מקריאת המגילה מפני שיש אומרים שאפילו אם חסר תיבה אחת

לא יצא ידי חובה (משנ"כ סי' תרל"ט ס"ק ה) מכל מקום מי שלא שמע מילה או אפילו פסוקים אחדים ישלימם מתוך המגילה שבדיו (אפילו דפוס) עד שיגיע למקום שנמצא שליח הציבור ומשם ימשיך לשמוע מפי הש"צ (ש"ע סי' ט"ג, תורת מועדים סי' ה ס"כז). [אבל לא ימשיך עם שליח הציבור ולבסוף ישלים את הפסוקים שהחסיר באמצע, שאז לא יצא יד"ח מגילה ונקרא קורא למפרע (ש"ע סי' תרל"ט ס"ק יא)].

ח. השומע מקרא מגילה דרך הטלפון או הרדיו אינו יוצא ידי חובה אפילו ששומע בשידור חי (חזו"ע לרש"ל עובדיה יוסף פורים עמ' נ, שו"ת אור לליון מר"ן בן ציון אבא שאול ח"ד פ"נ ס"ד, ילקו"י הרש"ל יצחק יוסף פורים (תשע"ג) עמ' תסב, פסקי תשובות לגר"ש רבינוביץ בשם רוב רובם של גדולי הפוסקים כפי' תרפט ס"ג).

ט. אם נקלע ביום פורים למקום שאין שם מגילה כשרה יקרא הלל שלם בלי ברכות (חזו"ע עמ' לו-לז, שו"ת אור לליון ח"ד פ"נ ס"א, שערי תשובה סי' תרכ"ג), ואם יש לו מגילה שאינה כשרה [דפוס] יקראנה בלי ברכות בלילה וביום [בנוסף להלל] (קס, עיין ש"ע סי' תרל"א ס"י, נטע גבריאל פ"נב ס"ב), ואם הזדמנה לו אח"כ ביום פורים מגילה כשרה יקרא שוב ובברכות.

י. המגילה צריכה שיהיה מחובר אליה בסופה עמוד עץ (ש"ע סי' תרל"א ס"ב) ואם לא, כשרה בדיעבד ומותר לקרוא בה אבל אין לברך על מגילה זו אלא רק בשעת הדחק, ולכתחילה צריך להשתדל לעשות לה עמוד בסופה כדי לצאת ידי חובת כל הפוסקים (חזו"ע עמ' רמז-רמג).

יא. ערים שספק אם היו מוקפות חומה מימות יהושע בן נון [כגון: בערים העתיקות כ-יפו, עכו, צפת, לוד, באר שבע, חיפה, טבריה, חברון, רמלה ובית שאן] (חזו"ע פורים עמ' קיז-קיד, ילקו"י חנוכה (תשע"ג) עמ' קסט-קעל) קוראים את המגילה ב-י"ד אדר בברכה וב-ט"ו אדר בלא ברכה (ש"ע סי' תרפח ס"ד) וכן מחמירים לקיים את שאר מצוות החג ב-ט"ו (חזו"ע ס"ס, ילקו"י ס"ס) אך השנה שחל ט"ו אדר בשבת [פורים המשולש] אינם צריכים להחמיר לעשות כל דיני פורים המשולש אלא ביום שישי כרגיל כל מצוות פורים (תורת מועדים לגאון דוד יוסף פורים סי' יב ס"נו).

משלוח מנות **א. אחד האיש ואחד האישה חייבים במשלוח מנות** (ש"ע סי' תרל"ה ס"ד), מכל מקום יש להקפיד שאיש ישלח לאיש ואישה לאישה (בהרמ"א ס"ס).

ב. החיוב הוא לשלוח לאיש אחד ביום פורים [ולא בלילה] שתי מנות ביחד המזומנות לאכילה של מיני תבשיל, או מאכל ומשקה (ש"ע ס"ס) או שני משקים. וטוב להדר לשלוח שני מיני מאכלים (חזו"ע עמ' קכד) וטוב להניח כל מנה בכלי נפרד (נצ"ח תלמוד טז, תורת מועדים סי' ט ס"ת). וטוב שיהיה בהם כדי שיעור סעודה (חזו"ע עמ' קכט).

ג. המרבה לשלוח מנות הרי זה משובח, מ"מ יקפיד שמשלוח מנות אחד יהיה כהלכתו (ילקו"י ח"ה עמ' קלה ס"י) ופשט המנהג לשלוח מיני מתיקה למשלוח מנות (תורת מועדים ס"ז).

ד. השולח משלוח מנות בעילום שם לא יצא ידי חובת משלוח מנות (חזון עובדיה עמ' קכב).
ה. השולח לחברו בגדים, סדינים וכיו"ב אינו יוצא ידי חובת משלוח מנות, אבל השולח בשר חי או קופסת קפה נחשבים כמנה למשלוח מנות (ילקו"י (ח) פורים עמ' קס).

מתנות לאביונים **א. חייב אדם לתת ביום פורים שתי מתנות לשני עניים** [ואפשר לעני ואשתו (חזו"ע עמ' קפז)] היינו לכל עני מתנה אחת של מעות (כסף) או מיני תבשיל או מיני אוכלים (הרמ"ב פ"ב הל' מגילה הל' טז משנ"כ סי' תרל"ב ס"ק ב, כה"ח ס"ק ו, חזו"ע עמ' קסו, ירא שמים יחמיר על עצמו ויתן בעין יפה ובסבר פנים יפות. שיעור סעודה מינימלי של לחם ולפתן (4 טז), ועדיף הרבה יותר שמוטב להרבות במתנות לאביונים מלהרבות בסעודת פורים ובמשלוח מנות שהיא מצוה גדולה לשמח לב עניים יתומים ואלמנות (הרמ"ב ס"ס, משנ"כ ס"ק ג).

ב. לכתחילה יש לדאוג שהעניים יקבלו את המעות ביום הפורים עצמו, ואם אין לו דרך להעביר חייב להפריש בפורים, ויתן כשיזדמן לו (ש"ע סי' תרל"ד ס"ד).

ג. הנותן לגבאי צדקה כדי שיחלקם לעניים ביום פורים יצא ידי חובה אע"פ שאין העני יודע מי נתן לו (חזו"ע עמ' קעב). והעני יכול לקנות במעות אלו מה שרוצה, אפילו בגדים וכדו' אע"פ שקיבלם לצורך סעודת פורים (חזו"ע עמ' קעב, ש"ע סי' תרל"ב ס"ב).

סעודת פורים ושאר המצוות **א. זמנה של הסעודה ביום פורים, ואם עשאה בלילה לא יצא יד"ח** (ש"ע סי' תרל"א ס"א וס"ס) אך גם בליל פורים ירבה בסעודתו (קס בהרמ"א, חזו"ע עמ' קעג).

ב. מצוה לערוך סעודת פורים, ולכתחילה הסעודה צריכה להיות בבשר [יש להדר בבשר בהמה] ופת. (חזו"ע ס"ס) ואף נשים חייבות במצות סעודת פורים (תורת מועדים סי' יא ס"ז) ויקיימוה אחרי שקיימו מצוות משלוח מנות ומתנות לאביונים (ילקו"י ח"ה עמ' קלא).

ג. השנה שפורים (יד באדר) חל ביום שישי (ערב שבת) אוכלים סעודת פורים בבוקר מפני כבוד השבת שעי"י כך יוכל לאכול סעודת ליל שבת לתיאבון (סי' תרל"א ס"ב בהרמ"א) ואם לא עשה בבוקר יעשנה קודם חצות יום (חצות=11:50) (משנ"כ ס"ק י) ולכל הפחות קודם שעה עשירית (2:47) ובדיעבד יעשה הסעודה עד שקיעת החמה (5:49) (תורת מועדים סי' יא ס"ז, עיין פסקי תשובות סי' תרל"א ס"ו). ומצוה לשמח את הקטנים במיני מתיקה ומעדרים (חזו"ע עמ' קפה).

ד. הגברים צריכים לשתות יין עד שישתכרו (ש"ע סי' תלכ"א ס"ב), ויש אומרים שישתה יותר מהרגל [בלי להשתכר] וישן מתוך שאינו יודע בין ברוך מרדכי לאורו המן (הרמ"א ס).

ה. אסור לעבור אף עבירה בפורים ואם יודע שבשכרותו עשוי לעבור עבירות כגון: לא לברך ברכת המזון וכו' אסור לו להשתכר, וכל מי ששתית היין מזיקה לו – פטור מלהשתכר (תורת מועדים סי' יא ס"ג, מועדים כהלכה סי' י' ס"ב ג, צוה"ל למשנ"צ ס).

על פי ההלכה אסור לנהוג ברכב לאחר שתיית משקה אלכוהול [כגון: יין בפורים אפילו לאחר שתי מועטה ביותר (ס' נתיבות ח"ב שער א' פ"ב ס"כ) כשם הגאון יצחק זילברשטיין ומרדכי גרוס].

ו. ילד שהגיע לגיל 13 וילדה שהגיעה לגיל 12 חייבים במצות פורים, והילדים שהגיעו לחינוך (כבן 6-7) מצוה לחנכם ג"כ בכל מצוות פורים [משלוח מנות, מקרא מגילה וכדו']. [ילקו"י עמ' תנה, תשלח].

ז. אומרים "על הניסים" בתפילת שמונה עשרה וברכת המזון (ש"ע סי' תלכ"א ס"ב), אם שכח ונזכר לאחר שאמר "ברוך אתה ה'" לא חוזר (כה"ח ס"ק ד, ש"ע סי' תרפ"א), ויאמר ב"הרחמך" (חזו"ע קעצ).

ח. ראוי ללבוש בגדי יו"ט בפורים (הרמ"א סי' תרט"ו ס"ב). גם ביום פורים יש חיוב ללמוד תורה (עיין סי' תלכ"א ס). ונכון ללמוד שעה אחת ועדיף קודם הסעודה או בתוך הסעודה (חזו"ע עמ' קפ"א). וטוב להתחיל בהלכות פסח (ש"ע סי' תרט, חזו"ע עמ' ק"ה).

ט. אין אומרים "תחנון" ביום שישי [יד באדר], וביום שבת [טו באדר] אין אומרים "צדקתך" במנחה של שבת (ע"פ ש"ע סי' קל"א סי' ומשנ"צ ס"ק ל, ש"ע סי' רל"ב ס"ב). לגבי יום ראשון [טז באדר] בערים שמוקפות חומה אין אומרים "תחנון", בערים שמשופקים אם מוקפים חומה רשאים לא לומר "תחנון" [ילקו"י ח"ב עמ' תכד] ובשאר ערי ישראל אומרים "תחנון" כרגיל (עיין ס', עיין תורת מועדים סי' יז ס"י, ש"ע ימי הפורים לגר"י טשזנר שער ד' פ"ג ס"ד וכן כשם הר"ש ואזנר ס' פורים המשולש וכו"ד הגר"נ קרליץ).

י. נהגו שלא לעשות מלאכה ביום פורים (סי' תרט"ו ס"א בהרמ"א) (כפי מה שאסור בחול המועד) (חזו"ע ס). מ"מ מותר להתגלח ולהסתפר לצורך היום אם לא התגלח קודם (חזו"ע ע"מ קל"ח) והעושה מלאכה לא רואה ברכה בעמלו (ש"ע ס). אבל בליל פורים מותר (חזו"ע ס).

אבלות ואזכרה א. האבל אפילו בתוך שבעה חייב בכל מצוות פורים: קריאת מגילה (ש"ע סי' תרט"ו ס"ה), מתנות לאביונים (משנ"צ ס"ק יז), סעודת פורים (כה"ח ס"ק מז) ומשלוח מנות (ש"ע סי' י"ו) [וטוב שישלח מנות של אוכל וכיו"ב ולא תפנוקי מעדנים וממתקים (משנ"צ ס"ק יח)] וישלח ל-2 או 3 מרעיו (חזו"ע אבלות ח"ב עמ' רנה). ולעניין לשלוח משלוח מנות לאבל:

לאשכנזים: אין לשלוח בתוך "שנה" לאבלות [לאב ואם] (הרמ"א ס"ו) או בתוך "שלושים" [לשאר הקרובים] (משנ"צ ס"ק כ). ואם בכל זאת שלחו, מותר לאבל לקבלם ואינו צריך להחזיר והנותן יצא ידי חובה במשלוח זה (פסקי תשובות סי' תרט"ו ס"י).

לספרדים: מותר לשלוח בתוך "שלושים" [לשאר קרובים] או בתוך "שנה" [לאב או אם] [של אוכל ולא של תפנוקים ומיני מתיקה] (חזו"ע פורים עמ' ק"ג, ילקו"י פורים סי' תרט"ו ס"י) אפילו שזה בתוך "שבעה" (ע"פ חזו"ע הג"ל וילקו"י הג"ל וכן חזו"ע אבלות ח"ב ס"ח שמשמע אפילו בחוד "שבעה" וללא כילקו"י אבלות פ"מ ס"ו שמשמע שילקו"י של פורים חזר מהג"ל ועיין שו"ת איש מלליה ח"א יו"ד סי' נ"א).

ב. אם חלה ה"אזכרה" ביום פורים הרי את הלימוד, התהלים וההשכבה עושים כרגיל. ולעניין עליה לבית העלמין: * ב"יום השנה" – מותר ללכת, אך אם יש חשש שיבואו לידי בכי יש להקדים את העלייה לפני פורים [אבל השכבה ולימוד וכו' יעשו בזמן].

* ב"יום השלושים" או ב"יום השבעה" – טוב ונכון שלא יעלו, אף אם לא יספידו שם, מאחר שבדרך כלל באים לידי בכי על יד הקבר ולכן ידחו את העלייה ליום אחרי [ילקו"י סי' מ ס"כט].

קריאת המגילה מ'לחדת מ'לחדת מ'לחדת (ע) = צרי, (ב) = בקרי

אזור א – תהילה לדוד (ע) 8:00 (ב) 9:00 **אזור ג** – אליהו הנביא (ע) 8:30 (ב) 10:30 * החיד"א (ע) 8:30 (ב) 8:00, 9:00 10:00 **אזור ד** – תהילת ציון (ב) 8:30 * אוהל חיים (בגינה) (ע) 8:45 (ב) 9:00

אזור ה – משפ' ועקנין רח' הרב ניסים (ע) 9:00 (ב) 12:00-9:00 כל שעה **אזור ו** – ברית יצחק [בגינה] (ע) 8:30 (ב) 7:30 **אזור ז** – חניכי הישיבות (ע) 8:30 (ב) **אזור ח** – אוהל אהרון וחנוה (ע) 9:00 (ב) 9:30 שי עולמות (ע) 8:30

(ב) 8:30 **אזור ט** – מוקד חב"ד מתנ"ס ט' רח' ראשון לציון 4 (ע) 8:00 9:00 10:00 (ב) 9:00-2:00 כל שעה * **למוגבלי תנועה מוקד להגעה הביתה בווצפ לכל העיר** 058-4770550 *בי"כ הרי"ף (ע) 8:30 (ב) 9:00 **אזור י** – פורת יוסף (ע) 8:30 (ב) 9:00 * יחד שבטי ישראל (ע) 9:00 (ב) 9:30

אזור יא – אחות ישראל (ע) 9:00 (ב) 10:00 **אזור יב** – האר"י הקדוש (ע) 9:00 (ב) 9:30

אזור הסיטי-חב"ד [גבריוטגשים בהפרדה] בכניסה לקניון ליד תחנה מרכזית כל חצי שעה (ע) 6:30 - 12:00 בלילה (ב) 8:00 - 3:00 * **מוקד חב"ד ברחבי העיר** – 058-4770226 במוקד זה ניתן לקבל מידע לגבי קריאת מגילה של חב"ד ברחבי אשדוד וכן אפשר לבקש הגעה לבית של חולה המרותק למיטתו.

אזור התעשייה – במתחם סטאר ברחבי הגדולה ליד מקדונלד הכשר [לגברים ולנשים בהפרדה] (ע) 6:00 - 12:00 בלילה (ב) 8:00 עד 3:00 [כל חצי שעה] **טל: 052-4664525** *יש אפשרות לבוא לבית העסק ולקרוא שם. בתאום

טל: 08-9316770